

Tuulia Hokkanen

LIIKUNTA PARTIOSSA

Jyväskylän yliopisto
Liikuntatieteiden laitos
Kandidaatintutkielma
Kevät 2011

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Liikuntatieteiden laitos

HOKKANEN TUULIA, Liikunta partiossa

Kandidaatin tutkielma, 40 s.

Liikunnan yhteiskuntatieteet

2011

Tutkielmani tarkoituksena on selvittää Robert Baden-Powellin luoman partioliikkeen liikuntatoimintaa. Mikä on liikunnan rooli partioliikkeessä ja kuinka liikunta ilmenee partion toiminnassa. Keskityn tutkielmassani liikunnan välinearvoon ja sidostoimintaan partion historiasta tähän päivään. Tutkielmani etenee vertailevaan sävyyn vanhan ja uuden partio-ohjelman avulla ja pyrin etsimään yhtäläisyyksiä näiden väliltä.

Tarkastelen liikunnan historiaa partiossa aiempien tutkimusten avulla ja tämän päivän partiotoimintaa vuonna 2008 uudistetun Suomen partio-ohjelman kautta rajaamassani ikäryhmässä, 7—12-vuotiaat. Teoreettisena mallina käytän Itkosen luomaa seuratyypologiaa urheilullis-suorituksellisista seuratyypeistä ja sosio-kulttuurisista seuratyypeistä.

Aivan ensimmäisissä Baden-Powellin luomissa partio-ohjelmissa liikunnan avulla pyrittiin kehittämään silloista brittiläistä yhteiskuntaa ja luomaan hyviä imperiumin puolustajia, toisin sanoen sotilaita. Nykyään partion liikuntatoiminta ei ole niin ehdollista ja ohjeistettua, mutta yhä edelleen liikunta on välinearvo partiolle ja sen avulla kasvatetaan kohti terveellistä elämää. 7—9-vuotiaiden partiolaisten toiminnasta noin 13 % liittyy liikuntaan ja 10—12-vuotiaiden toiminnasta vastaava prosentti on 27. Nykyään partioliikunta on monipuolista ja partiossa kaikki voivat liikkua omilla ehdoillaan, joko kilpailen tai harrastaen.

Asiasanat: partio, liikuntakasvatus, kansalaisjärjestö

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	4
2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA SEN TOTEUTTAMINEN	6
3 LIIKUNNAN KANSALAISTOIMINTA.....	8
3.1 Kansalaisjärjestö	8
3.2 Liikuntatoiminnan seuratypologia	10
3.3 Liikuntakasvatus ja terveystoiminta.....	13
4 PARTIOLIIKE.....	15
4.1 Partion historia	15
4.2 Partioliike Suomessa.....	19
5 PARTIO-OHJELMA	24
5.1 Ensimmäinen partio-ohjelma.....	24
5.2 Nykyinen partio-ohjelma	25
6 LIIKUNTA PARTIOTOIMINNASSA	27
7 LIIKUNTA NYKYISESSÄ PARTIO-OHJELMASSA.....	30
7.1 Sudenpentujen liikunta.....	31
7.1 Seikkailijoiden liikunta	32
8 POHDINTA	34
LÄHTEET.....	37

1 JOHDANTO

Suomalaisista liikuntatoiminnan järjestäjistä nousevat selkeästi esille urheiluseurat, jotka eivät kuitenkaan edusta läheskään koko kansalaisjärjestötoimintaamme. Alle puolet 7—18-vuotiaista lapsista ja nuorista harrastavat urheilua urheiluseuroissa (Nuori Suomi 2010), muut liikkuvat jollain muulla tavoin tai eivät lainkaan. Näiden lasten liikunta tapahtuu kouluissa oppitunneilla ja välitunneilla sekä muiden harrastusten yhteydessä. Urheiluseurojen varjoon jäävät usein pienemmät ja vähemmän esillä olevat järjestöt kuten partio, jota tässä tutkimuksessa tarkastelen. Partio liikuttaa järjestönä yli 70 000 kansalaista ja se on valtakunnallisesti hyvin laajalle levinnyt toimintamuoto ja harrastus (Partioliitto 2009). Haluan lähestyä partiota liikunnan näkökulmasta ja selvittää minkälaista liikuntaa partio jäsenilleen järjestää.

Tässä tutkimuksessa tarkastelen partion liikuntatoimintaa. Partion toimintaan kuuluu selkeästi monia eri liikuntamuotoja, jotka pääosin sijoittuvat luontoympäristöön ja luonnossa selviämiseen. Alusta asti liikunnalla on ollut suuri rooli partiotoiminnassa. Sen merkitys terveydelle on ymmärretty kautta aikain ja se on aina ollut välinearvo partioliikkeelle. Käsittelen tutkielmassani partioliikettä historiallisesta näkökulmasta, johon pyrin yhdistelemään nykyisiä suomalaisia partioaatteita.

Tutkielmassani käytän niin partion kuin partioliikkeen käsitettä. Yhdistän ne tiiviisti toisiinsa samaa tarkoittaviksi termeiksi. Tutkimus on tehty eritoten kansalaisjärjestökenttäämme palvelevaksi ja uskon, että tutkimus auttaa ymmärtämään muiden organisaatioiden kuin urheiluseurojen liikuntakäsitystä. Haluan hahmottaa itse partioliikkeen lähtökohtia ja liikunnan merkitystä partiotoiminnalle. Toivon myös, että Suomen partio saa tutkimuksen avulla tietoa omasta vaikuttavuudesta yhteiskuntaan liikunnan osalta.

Tutkielmani etenee siten, että ensin esittelen tutkielmalleni keskeisiä käsitteitä, joita pyrin liittämään lähemmin tutkimuskenttääni. Tämän jälkeen hahmotan partioliikkeen historiaa ja lähtökohtia sekä partion saapumista Suomeen. Seuraavaksi tarkastelen partion ohjekirjaa eli partio-ohjelmaa vertaillen aivan ensimmäistä partio-ohjelmaa nykyiseen Suomessa voimassaolevaan partio-ohjelmaan. Sitten siirryn käsittelemään liikuntaa partiotoiminnassa ja sen merkitystä partiolle. Tätä tarkastelen tarkemmin nykyisen partio-ohjelman avulla, rajaamani ikäryhmän, 7—12-vuotiaat, puitteissa.

2 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA SEN TOTEUTTAMINEN

Liikunnan kansalaistoimijoina nähdään yleensä urheiluseurat ja muut liikunnan piiriin kuuluvat järjestöt. Kuitenkin on olemassa myös muita kansalaisjärjestöjä, joiden sidostoimintaan liikunta olennaisesti kuuluu. Näiden järjestöjen päätavoitteena ei ole kilpaurheilu eikä toiminta ole niinkään menestysorientoitunutta. Esimerkki tällaisesta järjestöstä on partioliike, joka alun perin on syntynyt nuorten poikien kasvatustarkoituksessa. Haluan tämän tutkielman johdattamana löytää syyt partioliikkeen syntymiseen ja rakentuneeseen arvopohjaan sekä liikunnan merkitykseen partion toiminnassa.

Päätavoitteenani on selvittää, millainen on liikunnan rooli partion toiminnassa. Lähestyn tavoitettani partion historian kautta, jonka avulla pyrin vastaamaan seuraaviin osaongelmiin:

- Miten ja miksi partio liikuttaa jäseniään?
- Mitkä ovat partion arvolähtökohdat toiminnan taustalla?
- Miten ja miksi liikunta on tullut osaksi partion toimintaa?

Partion historiaan tutustuessa keskityn partioliikkeen syntyyn ja ensimmäiseen partio-ohjelmaan. Historiaa hahmotan Henna Korhosen (2001) pro gradu-tutkielman kautta. Nykypäivän partiotoimintaa lähestyn lähinnä voimassa olevan partio-ohjelman avulla, joka on kokonaisuudessaan löydettävissä partioliiton Internet-sivuilta. Partio-ohjelmaan on koottu ohjeita partion vetäjille sekä partiolaisille. Se sisältää ikäryhmittäin suosituksia partiotoiminnoista sekä selkeitä suuntaviivoja ja ohjeita partiokäyttäytymisestä. Partio-ohjelmasta tarkastelen lähemmin 7—12-vuotiaiden sudenpentujen ja seikkailijoiden liikumista ja selvitän, mitä ohjeita siellä annetaan lippukunnille kyseisen ikäluokan liikuntatoiminnan suhteen. Rajaen tutkimusotettani juuri sudenpentujen ja seikkailijoiden ryhmiin, koska tuon ikäluokan fyysisestä aktiivisuudesta on käyty paljon yhteiskunnallista keskustelua. Ikäryhmän rajaukseen vaikutti

myös kandidaatintutkielman laajuus, oma kiinnostus kyseisen ikäluokan liikuntatoimintaan ja partioliikunnan monipuolisuus ikäluokassa.

Kandidaatintutkielmani toteutan kirjallisuuskatsauksena, sillä koen, että se palvelee tulevaa tutkimustani parhaiten. Tarkastelen myös empiirisesti tämän hetkistä partio-ohjelmaa ja muodostan sen avulla johtopäätöksiä (kuvio 2) liikunnan määrästä eri ikäluokissa partiossa. Huomion arvoista on, että Suomen partioliikkeestä ilmestynyt uusi 100-vuoden historiateos ei valmistunut tutkielmani aikarajoissa, joten tuo hyvin tärkeä lähde tulee tarjoamaan tulevalle tutkimukselleni aivan uusia suuntaviivoja. Kandidaatintutkielmassani avaan partiota ilmiönä ja määrittelen siihen liittyviä keskeisiä käsitteitä ja pyrin liittämään sen liikunnan yhteiskuntatieteiden tutkimuskenttään.

3 LIKUNNAN KANSALAISTOIMINTA

Tässä luvussa hahmotan tutkielmani kannalta keskeisten käsitteiden sisältöjä. Yhdistän partioliikkeen toiminnan liikuntakasvatukseen ja terveysliikuntaan ja näiden käsitteiden avulla pyrin tuomaan esille partiotoiminnan ajankohtaisuuden ja sen vaikutukset yhteiskuntamme hyvinvointiin. Koen myös tärkeäksi määrittää kansalaisjärjestö käsitteen, jotta on selkeää, millä toimijakentällä partio järjestönä toimii. Esittelen myös tutkimukseni teoreettista viitekehystä, joka rakentuu Itkosen (1996) luoman seuratypologian ympärille.

3.1 Kansalaisjärjestö

Suomessa kansalaistoiminta on pitkään ollut tärkeä vaikutusmahdollisuus ja se on ollut aktiivista ja monipuolista. Yhteiskunnan tilasta ja muutoksista riippuen toiminta on muovautunut eri aikakausilla oman kaltaisekseen ja se on aina ollut liitoksissa tiiviisti politiikkaan. Itse järjestötoiminta on nähty tietyllä tapaa jopa edellytyksenä demokraattisen yhteiskunnan toimivuudelle. (Itkonen 2000, 12.) Järjestöihin liittyy vapaaehtoisuus ja niiden avulla pyritään vakiinnuttamaan muodostettuja viestintämuotoja. Myös valtion ja kansalaisjärjestöjen suhteiden muuttuminen on vaikuttanut kansalaisjärjestöjen toimintaan. (Siisiäinen 1996, 33—37.) Kansalaisyhteiskunnan myötä järjestöt ja yhdistykset pyrkivät toimimaan välittäjänä kansalaisten ja valtion keskusteluissa. Suurelta osin kansalaisjärjestötoiminta sijoittuu kunnalliseen päätöksentekoon ja toiminta on alueellisesti jakautunutta. (Itkonen 2000, 12.)

Suomessa järjestöelämä on aina ollut alueellista. Ensimmäiset jaot olivat kirkollisia ja hallinnollisia, mutta raittiusliikkeen puskuroimana syntyi järjestöjen alueellinen kolmijako: paikallisyhdistykset, piirijärjestöt ja keskusliitto. Tämä kolmijako on kantanut aina tähän päivään saakka, tosin muutosten johdattelemana. (Siisiäinen 1991, 1—2.) Alun perin kansalaisjärjestäytymisen

tavoitteena on ollut yhteisten asioiden huomioiminen kuten raittius, uskonto, kansanvalistus ja nuorisoseura-aate sekä vapaapalokunta. Nykyisin kansalais-toiminta on laajentunut yhteiskunnan muutosten myötä, kun uusia kansalaisjärjestöjä on syntynyt. Kansalaistoiminta on eriytynyt ja järjestöt kyseenalais-tavat perinteisiä malleja ja haluavat näyttäytyä vahvasti oman aatteen edusta-jina. (Itkonen 2000, 13, 17.)

Kansalaistoiminta on myös ollut tiiviisti sidoksissa yhteiskunnan muutoksiin ja järjestöille on muotoutunut eri aikakausille tyypillisiä tehtäviä. Ilmanen ja Itkonen (2000) ovatkin jakaneet suomalaisen kansalaistoiminnan viiteen kau-teen, joista ensimmäinen alkaa jo 1800-luvun lopulla vahvana kansalaisyhteiskunnan joukkoliikkeenä. Toinen kausi sijoittuu luokka-suomeen, kolmas taas sotavuosien jälkeiseen puoluejohtoiseen kansalaisyhteiskuntaan ja neljäs vaihe oli hyvinvointi-suomen aikaa 1970–1980-luvuilla. Viimeiseen eli vii-denteen vaiheeseen siirryttiin 1990-luvulla ja tätä aikakautta pidetään eriyty-neen ja pirstaloituneen kansalaistoiminnan aikana. (Ilmanen & Itkonen 2000, 12.)

Yllä mainitsemani muutokset ovat myös vaikuttaneet Itkosen (2000) luomiin kansalaisyhteiskunnan kausiin, jotka ovat järjestökulttuurin kausi, harrastuk-sellis-kilpailullinen kausi, kilpailullis-valmennuksellinen kausi ja eriytyneen toiminnan kausi. Keskityn tutkielmassani järjestökulttuurin kauteen, sillä se liittyy läheisesti partioliikkeen alkutaipaleeseen. Kyseistä kautta leimasi vah-va urheilun välinearvo (Itkonen 2000, 19). Tuolloin liikunta oli Suomessa vahvasti kytkeytynyt muihin järjestöihin kuten raittiusliikkeeseen ja suojelus-kuntaliikkeeseen. Urheilu oli sidostoimintaa, jonka avulla pyrittiin saavutta-maan järjestön muita tavoitteita. Esimerkkinä suojeluskuntatoiminta, jossa urheilu oli suojeluskunta-aktiivisuuden mittari ja sen avulla pojista kasvatet-tiin hyviä suojeluskuntalaisia ja tytöistä lottia. Urheilu oli etenkin maanpuo-lustustyötä. (Vasara 1997.)

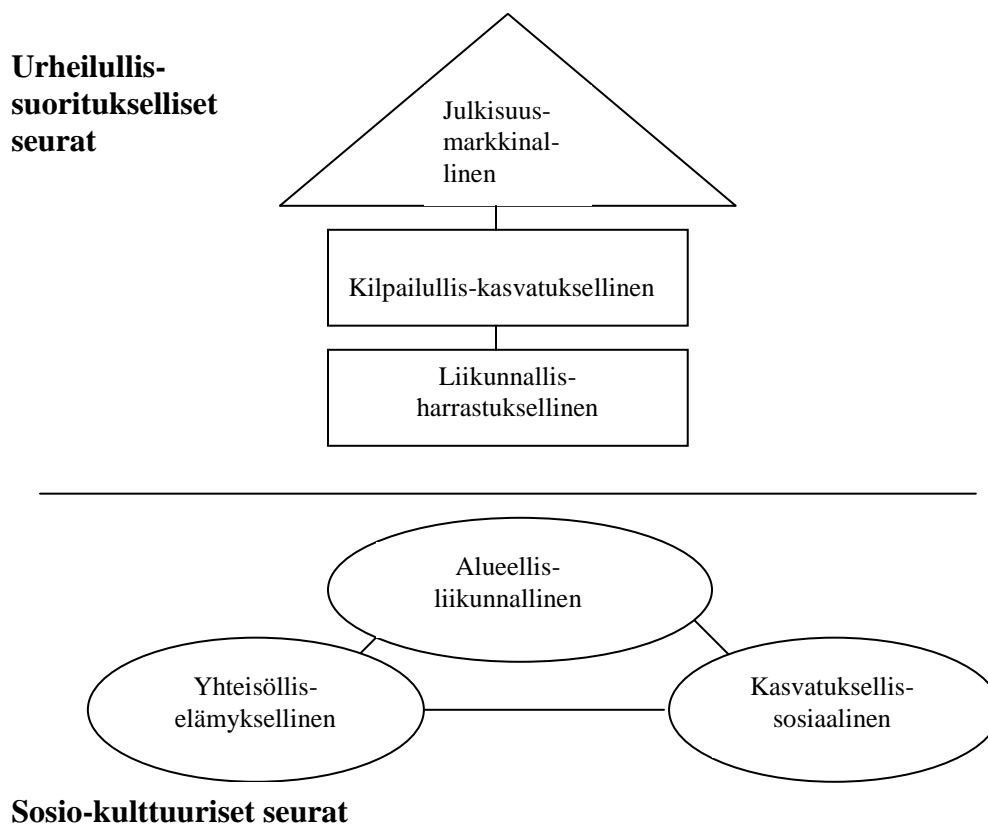
Urheilun kiinnittyminen osaksi muiden järjestöjen toimintaa johtui kolmesta syystä. Ensimmäinen syy oli että, tällainen alaosastomalli oli suomalaisille tyypillistä. Se tarkoitti urheiluseurojen perustamista muiden järjestöjen yhteyteen esimerkkinä vapaapalokunnat sekä nuoriso- ja raittiusseurat. (Hentilä 1989, 218—219) Tässä yhteydessä myös partio nousee esille. Se on alun perin kiinnittynyt hyvin tiiviisti muiden järjestöjen, kuten seurakuntien, toimintaan. Toisena esille nousi urheilun välinearvo, mikä tarkoitti, että urheilua pidettiin sidostoimintana, jonka avulla haluttiin esimerkiksi järjestötoimintaan mukaa lisää jäseniä tai pyrittiin edistämään järjestön tavoitteita kuten maanpuolustuskyvykkyyttä (Vasara 1997). Kolmantena osatekijänä urheilun liittymisessä muiden järjestöjen toimintaan oli Suomen aluerakenne, joka mahdollisti asuinympäristöihin muodostuvat luokkasidonnaiset kulttuurit kuten järjestöjentalojen merkityksen järjestöjen toiminnalle. Suurin osa urheilukentistä ja -tiloista oli jonkin muun kuin kunnan omistuksessa. Eli kuntien osuus liikuntapalveluiden tarjoajana oli tuolloin vielä vähäistä eikä koulujen saleja myönnetty urheiluseurojen käyttöön. (Ilmanen 1995, 234—235.)

3.2 Liikuntatoiminnan seuratyypologia

Itkonen (1996) on luonut seuratyypologian (kuvio 1), jonka on ajateltu koskevan vain urheiluseuroja, mutta se voi pitää sisällään muitakin liikuntaa tarjoavia ryhmiä eli muita kansalaisjärjestöjä. Seuratyypologian voi eritoten liittää yllä mainittuun kansalaisyhteiskunnan eriytyneen toiminnan kauteen, joka ulottuu nykypäivään saakka. Tällä hetkellä urheiluseuroja tarkasteltaessa on otettava huomioon markkinaorientoitunut yhteiskunta, mikä vaikuttaa vahvasti myös urheiluseuratoimintaan. Urheiluseurojen lisäksi tulisi tässä yhteydessä tarkastella myös muita organisaatioita, joilla ei välttämättä ole organisatorisia kytkentöjä liikuntakulttuurikentän toimijoihin. Kyseiset organisaatiot voidaan liittää Itkosen luomaan seuratyypologiaan tietyin perustein. Tällöin korostuu järjestön vapaaehtoisuus, riippumattomuus valtiosta ja taloudellisen voitontavoittelun vähäisyys. Typologia on käsitteellinen konstruktio, jonka

avulla hahmotetaan eriytyvää liikuntakulttuurista organisoitumista. (Itkonen 1996, 90—91.) Esille voi näiltä tiimoilta nostaa myös Heinemannin korostamat urheilullisen ja ei-urheilullisen toiminnan erot, jotka takaavat vahvan pohjan Itkosen tekemälle seuratypologialle (Heinemann 1989 Itkosen 1996, 91 mukaan).

Seuratypologian ensimmäisen puolen muodostavat urheilullis-suoritukselliset seuratyypit: a) julkisuus-markkinallinen huippu-urheiluseura, b) kilpailullis-kasvatuksellinen seura ja c) liikunnallis-harrastuksellinen seura. Toiselta puolelta taas löytyvät sosio-kulttuuriset seuratyypit kuten, d) yhteisöllis-elämyksellinen seura, e) alueellis-liikunnallinen seura ja f) kasvatuksellissosiaalinen seura. (Itkonen 1996, 90.)

KUVIO 1. Seuratypologia. (Itkonen 1996, 90.)

Tutkimuksessani olen kiinnostunut seuratypologian sosio-kulttuurisista seuratyypeistä, joihin partion yhdistäisin. Partio järjestää liikuntaa ja elämyksiä sekä yhdistää jäseniään vahvalla aatepohjalla itse partioliikkeeseen ja sen periaatteisiin. Tämän perusteella partio olisi yhteisöllis-elämyksellinen seura, mutta partio on myös selkeästi jakautunut eri alueisiin sekä pyrkii ennen kaikkea kasvattamaan kunnollisia kansalaisia sosiaaliseen ja demokraattiseen yhteiskuntaan. Näiden seikkojen perusteella partiolla on vahva yhteys myös alueellis-liikunnalliseen seuraan ja kasvatuksellis-sosiaaliseen seuraan. Kuitenkin partiossa järjestetään myös jonkin verran kilpailuja muun muassa soudussa, uinnissa, purjehduksessa ja suunnistuksessa. Näiden puolesta partiota voisi tarkastella myös liikunnallis-harrastuksellisena seurana ja kilpailullis-kasvatuksellisena seurana, jotka kuuluvat Itkosen jaottelun urheilullis-suorituksellisten seuratyyppien puolelle.

Yllä mainitsemiä seikkojen perusteella partioliike todellakin kuuluu urheiluseuratypologian piiriin ja typologian avulla voi kiistämättä tutkia partioliikkeen yhteiskunnallista vaikuttavuutta liikunnan osalta. Partio on liikuttajana monipuolinen ja se tarjoaa vaihtoehtoisia liikuntamuotoja jäsenilleen. Partiossa kilpailuvietin omaava voi ottaa mittaa kanssatovereistaan ja harrastelija taas voi nauttia luonnossa liikkumisesta vapaasti ilman paineita menestymisestä. Vaikkakin partio toimii monella seuratypologian osa-alueella, niin mielestäni vahvin yhteys sillä kuitenkin on kasvatuksellis-sosiaalisen ja yhteisöllis-elämyksellisen mallin seuroihin. Tutkielmani seitsemännessä luvussa etsin konkreettisia yhteyksiä seuratypologian ja partioliikunnan väliltä keskittyen rajaamani ikäryhmän liikkumiseen.

3.3 Liikuntakasvatus ja terveysliikunta

Liikuntakasvatus on toimintaa, joka perustuu kokonaispersoonallisuuden tai sen osa-alueiden kehittämiseen. Liikunnan opetus on yksi liikuntakasvattajan edustaja, mutta myös monien muiden tahojen toiminta täyttää liikuntakasvatuksen reunaehdot. Liikunnan opetus lähestyy liikuntakasvatusta oppimisen kautta kehittäen yksilöiden kuntoa, tietoja ja taitoja sekä edistäen oppilaiden myönteistä suhtautumista liikuntaa kohtaan. (Jääskeläinen, Korpilahti & Tikkanen 1979, 10—12.) Partio lähestyy liikuntakasvatusta sanonnan ”tekemällä oppii” avulla. Partioliike korostaa etenkin luonnossa liikkumisen tietojen ja taitojen kehittämistä sekä haluaa jäseniensä ymmärtävän luonnon merkityksen liikkumisympäristönä. Toki on selvää, että partioliike pyrkii korostamaan myös liikunnan yleisiä terveydellisiä vaikutuksia.

Terveysliikunnalle ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmä, vaan yleisesti ottaen se on liikuntaa joka jollain tavalla edistää yksilön hyvinvointia. Terveysliikunta käsitteeseen nivoutuu vahvasti myös terveyden edistäminen, joka merkitsee asioita, jotka lisäävät ihmisten niin henkistä kuin fyysistä hyvin-

vointia. Terveyden edistäminen taas ulottuu monelle yhteiskuntapoliittiselle tasolle kuten väestön terveyden, toimintakyvyn ja hyvinvoinnin parantamiseen. (Fogelholm & Vuori 2005, 6, 206.) Tutkielmassani käytän terveystieteellisen liikunnan käsitettä, kun kyse on terveyttä ylläpitävästä ja parantavasta liikunnasta.

Yhteiskunta on huolissaan nuorten vähäisestä fyysisestä aktiivisuudesta. Huolen vastapainoksi monet eri tahot ovat esittäneet omia suosituksiaan siitä, kuinka paljon lasten ja nuorten tulisi liikkua. Muun muassa Nuori Suomi on tehnyt koululaisten fyysisen aktiivisuuden perussuosituksen, jossa suositellaan, että 7 – 12-vuotiaiden tulisi liikkua monipuolisesti vähintään 1 – 2 tuntia päivässä. (Nuori Suomi 2008, 18.) Tuo Nuoren Suomen liikunnan perussuositus auttoi minua rajaamaan tutkimukseni otetta 7—12 – vuotiaisiin lapsiin. Tuon ikäiset lapset ovat hyvin aktiivisia toimijoita partiossa ja heidän partio-toimintansa on monipuolista. Mielestäni on mielenkiintoista selvittää, miten rajaamaani ikäryhmään kuuluvat lapset partiossa liikkuvat ja kuinka se vastaa liikunnan perussuositusta.

4 PARTIOLIIKE

Partion pääideana on partiokasvatus, jota toteutetaan lippukunnissa eli alueellisissa partioissa. Partio pyrkii pitämään yllä aktiivista kansalaisuutta ja korostaa nuorten roolia päätöksenteossa ja yhteiskuntaan vaikuttamisessa. Partio toiminta on suurelta osin liikunnan sidostoimintaa, kuten jo Baden-Powellin perustamisideasta voidaan päätellä. Tuolloin partion avulla kasvatettiin hyviä sotilaita ja imperiumin puolustajia. Tänä päivänä partio haluaa kasvattaa aktiivisia, vastuullisia ja tiedostavia kansalaisia, jotka osaavat liikkua luonnossa ja haluavat pitää yllä terveellistä elämäntyyliä. Käytännön oppiminen toteutuu leirien, seikkailujen ja retkien avulla. Liikuntaa pidetään luonnollisena osana partiolaisen elämää.

Partion arvolähtökohdat perustuvat maailmanjärjestöjen arvopohjaan. Siinä lähdetään liikkeelle ihmiskuvasta ja ihmisen velvollisuuksista Jumalaa, omaa itseä, muita ihmisiä, yhteiskuntaa ja ympäristöä kohtaan. Nämä lähtökohdat pitävät sisällään muun muassa ympäristön suojelemisen, muiden ihmisten kunnioittamisen, omien vahvuuksien tunnistamisen ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden. (Johtajakansio 2009a.) Kuitenkin partion historiaan tutustuessa voi huomata, että partion arvolähtökohdat ovat hieman ristiriidassa nykyisiin partion arvoihin. Alun perin partion tavoitteena oli kehittää Brittiensarten maanpuolustusjärjestelmää ja näin ollen hyvää taistelutaitoa arvostettiin, mutta nykyisin partio on erittäin rauhanomainen järjestö eikä liikunnan taustalla ole taistelutaidon kehittäminen vaan luonnossa liikkuminen ja selviytyminen.

4.1 Partion historia

Partioliikkeen on perustanut brittiläinen imperialisti Robert Baden-Powell (1857—1941), jonka tärkein tavoite partioliikkeen luomisella oli edesauttaa brittiläisen imperiumin toimintaa. Baden-Powellin toiminnan taustalla on ha-

vaittavissa patriotismin ja isänmaallisuuden aatteita, minkä perusteella partioliikkeen syntymisen perusideasta on käyty keskusteluja läpi historian. Eikä ole saavutettu selkeää ja yhtenevää käsitystä siitä, että oliko liikkeen ensisijaisena tavoitteena kasvattaa hyviä sotilaita vai kunnollisia kansalaisia. (Korhonen 2001, 5.)

1900-luvun alussa Britanniassa puhuttiin rotudegeneraatio-opista, joka oli ollut pinnalla yhteiskunnan analyyseissä jo 1800-luvulla. Tuon opin mukaan degeneraatio eli rappeutuminen oli perinnöllistä ja kasautuvaa, mikä johtaisi lopulta elinkelvottoman sukupolven syntyyn. Muun muassa prostituution, työttömyyden, rikollisuuden ja sairauksien uskottiin olevan seurausta kansakunnan degeneraatiosta. Tämä yhteiskunnan kehitys oli 'väärään suuntaan' kulkevaa ja se sisälsi paljon sosiaalisia ongelmia, joiden kärjistyminen ei johnut ympäristöstä vaan ihmisistä itsestään. (Mattila 1994, 226–229.) Kokonaisuudessaan tämä rappeutuminen tarkoitti, että yhteiskunta ei ollut enää yhtä yhtenäinen ja hyvinvoiva kuin aikaisemmin. Monet uskoivat, että koko brittiläinen kansakunta rappeutui ja etenkin Baden-Powell näki rotudegeneraation todellisenä ongelmana ja halusi vaikuttaa ympärillään näkemiinsä fyysisesti ja psyykkisesti heikkoihin ihmisiin positiivisesti säilyttäen perinteisen imperiumin ja sen aatteet. Tämä motivoi Baden-Powellia luomaan partio-ohjelman, jossa hän suositteli pojille ulkoilmaelämää, luonnossa vaeltelua ja liikkumista. Hän painotti ohjelmassaan terveellistä elämää ja fyysisen kunnon ylläpitämistä sekä uskonnon ja nuoren henkistä kehittymistä ja imperiumin puolustamista. Partio-ohjelman avulla kehitettiin brittiläistä yhteiskuntaa. (Baden-Powell 1908 Korhonen 2001, 28—33 mukaan.)

”Baden-Powell tunsi perinpohjin pojan luonteenlaadun ja samalla osasi määritellä tien pojan sydämeen. Hän osasi näyttää toteen millaisilla harjoituksilla, millaisella työllä saattaa antaa pojalle mielenkiintoista, innostuttavaa ja monipuolista toimintaa, joka kasvattaisi heitä sekä ruumiillisesti että henkisesti.” (Simola n.d., 6.)

Ensimmäinen Baden-Powellin ideologian mukaan järjestetty partioleiri pidettiin kesällä 1907 Brownin saarella Dorsetissa. Osallistujia oli useista eri yh-

teiskuntaluokista ja siellä keskityttiin ulkoilmaelämään, luonnossa liikkumiseen sekä erilaisiin peleihin ja leikkeihin. Leiri oli niin sanottu koe, jossa Baden-Powell testasi luomaansa ohjelmaa ja se oli menestys joka osa-alueella. Pojat jaettiin pienempiin ryhmiin toimivuuden vuoksi ja heidänkin kokemuksensa olivat myönteisiä. Ohjelma julkaistiin tammikuussa 1908 lehdessä, joka sai nimekseen *Scouting for Boys* eli *Partiopojan* kirja. (Hillcourt & Baden-Powell 1964, 113—122.)

Partioliike syntyi eritoten vahvan johtajan, Robert Baden-Powellin ansioista. Hän kiersi ympäri Brittein saaria kertoen tästä uudesta liikkeestä ja sen tarpeellisuudesta. Partiopojan kirjan julkaisun jälkeen pelkästään Brittein saarille syntyi tuhansia partiovartioita. Partiosta tuli ilmiö Englannissa paljolti juuri Baden-Powellin vetovoimaisuuden avulla: hän oli henkilö, joka tiesi paljon taistelusta, ulkoilmasta, rohkeudesta, itsekurista ja ritarillisuudesta oman armeijauransa takia. Baden-Powell oli myös erittäin hyvä kirjoittaja ja tarinoiden kertoja, joten senkin avulla pojat kiinnostuivat partiotoiminnasta. Alussa partiotoiminta lähti nuorista pojista itsestään ja tämän takia toiminta oli heikosti valvottua ja se kaipasi kipeästi jonkinlaista ohjausta ja valvontaa ettei väärinkäsityksiä syntyisi. Baden-Powell sai myös aikuiset kiinnostumaan uudesta liikkeestä ja näin pystyttiin luomaan tehokas valvontajärjestelmä sekä alueneuvostot ohjaamaan lippukuntia ja vartioita. (emt., 131—135.) On väistämätöntä, että partion perustamiseen on vaikuttanut Baden-Powellin sotilaslähtöisyys ja armeijasta opitut periaatteet, sillä vielä ensimmäistä partio-ohjelmaa kehittäessään hän toimi armeijan komentajana suurille sotilasjoukoille ja piti puheita maanpuolustuksesta ja vihollisten torjumisesta.

Toki tätä uutta liikettä kohtaan nousi esiin myös kritiikkiä ja vastalauseita. Etenkin sitä kritisoitiin, että partio ei ollut lähtöisin uskonnollisista piireistä niin kuin kaikki pojille tarkoitettut liikkeet olivat ennen sitä olleet. Alun perin partioliike oli tarkoitus liittää muiden jo olemassa olevien liikkeiden toimintaohjelmaa eikä tarkoituksena ollut perustaa uutta itsenäistä liikettä. Näin kui-

tenkin suuren innostuksen vuoksi tapahtui ja myös oma uskonnollinen ohjelma laadittiin aikakauden mukaisesti. Baden-Powellilla oli hyvin kuninkaallinen asema partiolaisten keskuudessa. Hän oli lordi Baden-Powell ja häntä kunnioitettiin asemaan kuuluvalla tavalla. (Hillcourt ym. 1964, 143—146.)

Kun Baden-Powell loi partioliikkeen, hän halusi sen avulla kasvattaa nuorista pojista lahjakkaita ja hyviä sotilaita puolustamaan silloista brittiläistä imperiumia. Hän myös pyrki luomaan liikkeen, joka vaikuttaisi brittiläiseen yhteiskuntaan pidemmällä tähtäimellä. Siten partion voi selkeästi liittää järjestökulttuurin kauden pääpiirteisiin. Näitä pääpiirteitä ovat; 1) jäsenmäärä ja levinneisyys, 2) yhtenäinen aatemaailma ja ohjelma, 3) jatkuvuus, 4) itsenäisyys suhteessa valtioon, 5) jäsenistön yhteenkuuluvuus ja 6) sisäisen päätöksenteon demokraattisuus (Ilmanen 2000, 20).

Partio levisi nopeasti ja voimakkaasti ympäri maailmaa ja sen välityksellä myös jäsenmäärä kasvoi. Partioliikettä yhdisti vahva aateideologia ja perustajan Baden-Powellin luoman partio-ohjelman melko tunnollinen noudattaminen. Toiminta vakiintui nopeasti yhteiskuntaan ja se löysi paikkansa jäsenistönsä ajatusmaailmasta. Partio oli valtiosta erillinen järjestö ja se syntyi nuorten omasta aloitteesta sekä kehittyi aktiivisten jäsentensä vaikutteesta. Partiolaiset kokivat myös vahvaa yhteisöllisyudentunnetta muun muassa sen takia, koska joutuivat puolustelemaan olemassa olonsa tärkeyttä ja edustamiaan ideologioita muita sen ajan järjestöjä vastaan. Partioliike ajautui nopeasti tilanteeseen, jossa sen oli järjestäydyttävä ja organisoitava toimintaansa, jotta liike ei eksyisi harhateille ja se pysyisi alkuperäisessä tarkoituksessaan sekä muodossaan. Nämä kaikki piirteet ovat ominaisia järjestökulttuurille ja näillä perusteilla partio vakiinnutti asemansa yhteiskuntaan monessa valtiossa Suomen ohella.

Baden-Powellin luomalla partioliikkeellä on suora yhteys maanpuolustukseen ja isänmaan suojelemiseen, sillä kun 1914 maailmalla elettiin kiivaita aikoja,

partiolaiset eivät jääneet vain sivusta seuraajiksi. Tuolloin liikkeen leviäminen lakkasi ja kansojen välinen rauha jäi toissijaiseksi. Partiopojat ympäri maailmaa palkattiin yhteiskunnan palvelukseen, sillä olivathan he harjoitelleet tietoja ja taitoja juuri tällaisia kriisitilanteita varten. Partiolaisia toimi monenlaisissa tehtävissä kuten valvonnassa, viestinnässä ja ensiavussa. (Rinta-Kahila 1988, 27—28.)

4.2 Partioliike Suomessa

Partioliike levisi nopeasti ympäri maailmaa ja Suomeen liike rantautui 1910-luvun tienoilla eli järjestökulttuurin aikakaudella. Tuolloin voimisteluaktiivit olivat tiiviisti mukana partioaatteen levittämisessä ympäri Suomea (Kleemola 2008, 180) ja alun alkaen ymmärrettiin partion merkitys väestön liikuttajana. Liikunta on kautta aikain myös Suomessa ollut partiolle välinearvo ja sidostoimintaa, jonka avulla on pyritty kehittämään nuorison fyysistä kuntoa, luonnetta sekä aktiivista kansalaisuutta.

Tarkkaa tietoa ei ole siitä kuinka partio Suomeen alun perin tuli, mutta liikkeen leviäminen on tapahtunut sanomalehtien ja erilaisten kirjoitusten välityksellä. Lippukuntia ja vartioita syntyi samalla tavalla kuin muissakin maissa partion alkuaikoina eli nuoret perustivat niitä itse ja ne olivat suurelta osin toisistaan tietämättömiä. Lukuvuonna 1910—1911 eri puolilla Suomea oli jo kymmeniä poika-, tyttö- ja sekalippukuntia ja niistä suurin osa oli perustettu oppikoulujen yhteyteen. (Vesikansa 1960, 1—2.) Ensimmäiset partiojoukot alkoivat toimia Maarianhaminassa keväällä 1910. Tuolloin liikkeen ohjelmassa mainittiin urheilu, juoksu, uinti, retkeily ja sananvienti sekä sairaanhoidonalkeet. Liikuntakasvatus oli alusta asti vahva tukipilari partio-ohjelmassa. (Simola n.d., 11—12.)

Liikkeen tullessa Suomeen, varhainen partiojohtaja Anni Collan ryhtyi levittämään uutisia liikkeestä tuntemalleen voimisteluväelle ja hän alkoi pohtia liikkeen sopivuutta tytöille ja nuorille naisille. Voimistelupiirit suhtautuivat myönteisesti partioliikkeeseen ja siten syntyikin ”Toimen tyttöjen toveriliike”, johon liittyi välittömästi 500 tyttöä. Aikaisemmin tyttöjaosto oli nut ”Toimen poikienliikkeen” itsenäisenä alaosastona. ”Toimen tyttöjen toveriliikkeen” tarkoituksena oli kasvattaa ja kehittää tyttöjen luonnetta muun muassa avuliaaksi, iloiseksi, valppaaksi ja käteväksi leikkien ja käytännöllisten harjoitusten avulla. Tämä tyttöjen toveriliike oli alku varsinaiselle partiotyttöliikkeelle. (Kleemola 2008, 179—183.) Keväällä 1911 lippukuntia oli yhteensä 50—60 ja partiolaisia näissä toimi arviolta noin 6 000—7 000 (Vesikansa 1960, 3).

Partioliikkeen leviäminen ei kuitenkaan ollut yksiselitteistä, sillä vuonna 1911 liike lakkautettiin, koska sen pelättiin kasvattavan Suomeen sotilaita ja sitä kautta edesauttavan Suomen irtaantumista Venäjän vallasta. Noin 7 000 partiolaista jätti partiotoiminnan, mutta osa jatkoi partiotoimintaa salaisesti tai naamioi sen urheiluksi. (Blomster 1994, 14.) Partiotoiminta on siis alkuaikoihin keskittynyt pitkälti urheilun ympärille ja sen toiminta on ollut verrattavissa urheiluseuroihin. Partiossa harjoiteltiin säännöllisesti eri urheilulajeja ja järjestettiin kilpailuja monissa lajeissa.

Vuonna 1917 maaliskuun vallankumouksen jälkeen partiolaiset nousivat jälleen esille ja toukokuussa sama vuonna järjestettiin ensimmäiset partiopäivät Helsingissä ja siellä päädyttiin yksimielisesti tasa-arvoisen Suomen Partioliiton perustamiseen, mikä tarkoitti, että Suomen partioliitto oli alussa tyttö- ja poikajärjestöjen yhteisliitto. Näin suomalainen partioliike alkoi järjestäytyä ja liikkeen sisälle syntyi selkeitä hallinnollisia portaita sekä selkeä asioista päättävä elin. Partioliitto alkoi järjestää koulutuksia, retkiä ja leirejä partiolaisille sekä selkeä taitomerkkijärjestelmä luotiin. (Kleemola 2008, 183—194.) 1919 Suomen partioliiton sisäiset ristiriidat jakoivat toiminnan kolmeen osaan:

suomenkieliseen, ruotsinkieliseen ja kaksikieliseen liittoon (Blomster 1994, 14). Vuosina 1925—1929 partioliike jakautui tyttöjen ja poikien toimintaan, mutta molemmat osastot kuuluivat silti valtakunnalliseen Suomen partioliittoon (Vesikansa 1960, 14—16).

Partioaatetta on verrattu usein suojeluskunta toimintaan ja näillä onkin muutamia yhteisiä piirteitä. Yksi niistä on vahva liikunnan välinearvo ja sidostointi. Molemmat järjestöt pyrkivät liikunnan avulla saavuttamaan tavoitteitaan: partio terveitä, kunnon kansalaisia ja suojeluskunta vahvoja maanpuolustajia. Toki on muistettava, että Baden-Powellin perustamisidea partioliikkeelle oli hyvien ja voimakkaiden sotilaiden kasvattaminen, joten myös partion taustalla on suojeluskuntaan verrattavia patriotismin aatteita. Kuitenkin Suomessa partion alkuaikoina oli haasteena keksiä jotain omintakeista ja erilaista kansainvälisellä mittapuulla (Vesikansa 1960, 15). Partioliikkeen tarkoituksena ei siis ole ollut kehittää yhtenevää liikettä ympäri maailmaa vaan ideana on ollut, että jokainen valtio voi kehittää oman toimintansa, joka vastaa oman kulttuurin tarpeita ja ihanteita.

Kuten jo aiemmin otin esille niin suojeluskuntien poikaosastoilla on sanottu olevan kapea yhteys partiotoimintaan 1900-luvun alkupuolella, liikkeiden eroavaisuuksia on kuitenkin molempien järjestöjen osalta korostettu vahvasti. Suurin ero liikkeiden välillä oli, että partiossa toimintaa johdettiin vartioista käsin eli partiolaiset itse ohjasivat toimintaansa, kun taas suojeluskuntajärjestössä toimintaa johdettiin aikuisvoimin. (Paavilainen 2006.) Partioliike kasvatti jäsenmääräänsä 1930-luvun lopulla, kun se alkoi levitä myös maaseuduille. Poikapartiolaisia oli tuolloin jo 15 500 ja tyttöjä 11 500. (Vesikansa 1960, 22, 151.)

Toisen maailman sodan aikana partiolaisten ohjelmaan kuului ensiapu, väestönsuojelu ja lähettikoulutus, näiden avulla partiolaiset suorittivat palvelutehtäväänsä ja auttoivat Suomea sodan kourissa. Partiolaisten määrä väheni sota-

vuosien myötä noin 15 000 henkeä, mutta toiminnan elvytys alkoi tehokkaasti. Vuonna 1946 partiolaisia oli jo 32 300 ja liike jatkoi laajenemistaan. Laajeneminen johtui muun muassa siitä, että eri organisaatiot yhdistyivät Suomen partioon ja moni seurakunta otti partiotoiminnan yhdeksi nuorisotyönsä muodoksi. Partion toiminta myös monipuolistui ja mukaan tuli erilaisia mahdollisuuksia harrastaa partiota: sisupartiointi laajeni sokeiden ohella muille aloille myös moottoripartiointi, vesipartiointi ja ilmailupartiointi kehittivät toimintaansa. Vuonna 1959 partiolaisia oli yhteensä 66 400. (Vesikansa 1960, 35—44.) Tuolloin myös perustettiin uusi Suomalaisten partiopoikien Liitto, johon kuuluivat kaikki poikapartioliitot (Tolin 1987, 135).

1970-luvun alussa partiolaisten määrä väheni suurelta osin laman ja ilmeisen jäsenkadon myötä. Tuolloin yhteen sulautuneet poikaliitot eivät olleen täysin samaa mieltä partiotoiminnan kehityssuunnista saati Baden-Powellin persoonasta ja aatteesta. Yhteinen liitto etsi omaa identiteettiään samalla, kun se muodostui maamme suurimmaksi varhaisnuorisjärjestöksi. Suomen Partiolaiset perustettiin vuonna 1972 ja tuohon liittyivät niin Suomalaisten partiopoikien liitto kuin myös Suomen partiotyttöjärjestö. Yhdistyminen yhdeksi liitoksi muutti partiolain partioidhanteeksi. 1975 ilmestyi uudet parannellut partio-ohjeet ja -ohjelmat, jotka olivat pojille ja tytöille samanlaiset. Ohjeissa painotettiin koulutusta ja kilpailua. Jäsenmäärä kasvoi 1970-luvun lopulla 68 925 ja vuonna 1985 partiolaisten määrä oli 78 646. (Tolin 1987, 136—142.)

Tänä päivänä Suomessa on noin 70 000 eri-ikäistä partiolaista (Partioliitto 2009). Suomen partio on yhä edelleen partiotoiminnan toimeenpaneva elin, jonka taloudessa kustannukset ja tulot jaetaan tasan molempien sopimusjärjestöjen kesken. Partiotoiminta on kehittynyt yhteiskunnan kehityskulun mukaan. Se on muun muassa alueellisesti jakautunut eri lippukuntiin. Nykyinen partio-ohjelma, jonka suuntaviivoja tämän hetken partiotoiminta seuraa, on kokonaisuudessaan neljäs. Yksi suuri muutos edellisiin partio-ohjelmiin on,

että ikäluokkia on nyt viisi aiemman kolmen ikäluokan sijasta. Näin ollen pystytään paremmin keskittymään kunkin ikäluokan kehitykseen ja ominaisuuksiin ja voidaan järjestää kyseiselle ikäluokalle sopivan haastavaa ja kehitävää toimintaa. (Partio-ohjelma 2009c.)

On tärkeää huomioida, että partioliike on vanhin, merkittävin ja ainoa maailmanlaajuinen nuorisoliike, joka kohdistaa tavoitteensa nuorten kasvattamiseen aktiivisiksi kansalaisiksi (Tolin 1987, 156). Partio toiminta pyrkii vaikuttamaan nuorten luonteen ja persoonan kehittymiseen sekä nuoren sopeutumiseen yhteiskuntaan, mutta kuitenkin Suomeen tullessa partio toiminnan ei nähty olevan militarismia. Herääkin kysymys, mitä partio toiminta oikein oli. Partio toiminnan avulla haluttiin kasvattaa nuoria aktiivisiksi yhteiskunnan jäseniksi ja partiolaisille myös opetettiin ammuntaa ja muita taistelussa tarvittavia taitoja sekä luonnossa liikkumista. Useissa maissa partioliikkeellä on ollut vaikeuksia hahmottaa omaa identiteettiä, sillä siihen kohdistuneet uskomukset ja oletukset ovat kautta aikain olleet vahvoja. Veikko Tolin (1987) kertoo teoksessaan:

”Se ei ole militarismia, vaikka hyvästä partiolaisesta tulee hyvä sotilas. Se ei ole myöskään yhteiskunnallinen liike, vaikka hyvästä partiolaisesta tuleekin aktiivinen yhteiskunnan jäsen. Molemmat, ja monet muut partiolaisten kehityskyvyt, vain osoittavat partio toiminnan vaikutuksen nuoren luonteen ja persoonallisuuden kehittämisessä.” (Tolin 1987, 156.)

5 PARTIO-OHJELMA

Partio-ohjelma on partion ohjekirja. Se kertoo mitä, miksi ja miten partiossa toimitaan. Partio-ohjelmasta löytyy ohjeita jokaiselle partiolaiselle. Ohjeet ovat hyvin kokonaisvaltaisia ja koskevat elämän jokaista osa-aluetta. Niin vanhassa kuin uudessa partio-ohjelmassa on neljä erilaista painopistettä, jotka ovat melko samankaltaisia. Aivan ensimmäisessä Baden-Powellin luomassa partio-ohjelmassa vuonna 1907 keskityttiin luonteen kehittämiseen, terveyteen ja voimaan, taitoon ja kätevyYTEEN ja yhteiskunnan palvelemiseen (Baden-Powell 1919a Korhosen 2001 35, mukaan). Tällä hetkellä voimassa oleva partio-ohjelma painottaa suhdetta toiseen, suhdetta itseen, suhdetta yhteiskuntaan ja suhdetta luontoon. (Johtajakansio 2009a.) Painopisteet ovat pysyneet samankaltaisina, mutta ohjeistuksen esittäminen on muuttunut suurpiirteisemmäksi. Ensimmäisessä Baden-Powellin partio-ohjelmassa annettiin hyvin konkreettisia neuvoja kuinka elämään tulisi suhtautua ja mitä kaikkea partiolaisen tehtäviin kuuluu. Nykyinen ohjelma tarjoaa suuntaviivoja, mutta painottaa ihmisen omaa valinnan mahdollisuutta toimia oikein.

5.1 Ensimmäinen partio-ohjelma

Ensimmäiseen vuonna 1907 valmistuneeseen Baden-Powellin luomaan partio-ohjelmaan kuului neljä painopistettä: 1) luonne, 2) terveys ja voima, 3) taito ja kätevyys sekä 4) palveleminen. Partio-ohjelman suunniteltiin olevan kasvattavaa leikkiä, jonka kautta poika tietämättään kasvattaisi itseään. Luonteen kehitystä lähestyttiin eri ominaisuuksien kautta. Ritarillisuutta ja reilun pelin henkeä vartiotoiminnan ja joukkuepelien avulla, ulkoleikeissä opeteltiin katsomaan asioita myös toisen joukkueen silmin ja tiukat säännöt opettivat itsehillintää ja reiluuutta. Esivaltaa oli toteltava ja yhteisiä velvollisuuksia noudatettava. Yhteinen hyvä nousi tärkeäksi ja kunnian tuntoa kehitettiin partiolupauksen ja -lain kautta. Luonnontuntemus taas toi elämäniloa ja kasvatti

uskonnollisesti, tuli ymmärtää Jumalan suuruus ja lähimmäisten kunnioittaminen. Itsetuntoa kehitettiin uimataidon ja ensiaputaitojen avulla. Perusideana oli, että oppiminen ja onnistuminen kannustavat. (Baden-Powell 1919a. ja 1919b. Korhonen 2001, 35—37 mukaan.)

Alun perin partio-ohjelma on ohjeistanut hyvin ehdollisesti nuorten elämää oikeaan suuntaan. Tuolloin keskityttiin hyvin tiiviisti kasvattamiseen ja voisi melkein sanoa, että Baden-Powell halusi luoda mahdollisimman hyviä brittensaarten kansalaisia partioliikkeellään. Ohjeistus oli hyvin perusteellista ja kaikilla elämän osa-alueilla oli oltava hyveellinen ja tehokas. Mielestäni tämä on hyvin paljon samankaltaista kasvatusta, mitä yhteiskuntamme seurakunnat pyrkivät ylläpitämään. Osa partioista ja lippukunnista toimiikin seurakuntien kanssa yhteistyössä. Toki on muistettava, että uskonto ei ole partioliikkeen toiminnan kantava voima, vaan suuntaviivojen näyttäjä. On myös hyvä pohtia, miksi partiotoiminta ylipäätään on otettu seurakuntien nuorisotyöhön mukaan. Onhan partioliikkeen taustalla paljon sellaisia toimintoja, jotka ovat ristiriidassa seurakuntakasvatuksen kanssa. Esimerkkeinä ihmisten vakoilu, tunnistaminen ja arvioiminen ulkonäön perusteella, ammunta ja muut taistelutaidot sekä vihollisen tunnistaminen.

5.2 Nykyinen partio-ohjelma

Nykyinen partio-ohjelma on vain muutaman vuoden ikäinen. Se otettiin käyttöön vuonna 2008 ja sisältää melko suuria uudistuksia aikaisempiin ohjelmiin verrattuna. Ennen kyseistä muutosta Suomen partio oli yksi harvoista, joka käytti yli 90 -vuotta vanhaa Baden-Powellin luomaa kolmen ikäryhmän partio-ohjelmaa. Muutoksen myötä myös eri ikäkausien ihanteet muuttuivat kuten myös partiomenetelmä, -tunnus ja -lupaus.

Tällä hetkellä Suomessa partiolaiset on jaettu viiteen ikäkausiohjelmaan; sudenpentuihin (7—10 -vuotiaat), seikkailijoihin (10—12 -vuotiaat), tarpojiin (12—15 -vuotiaat), samoajat (15—17 -vuotiaat) ja vaeltajiin (18—22 -vuotiaat). Näihin ikäkausiohjelmiin sisältyy kyseiselle ikäkaudelle tarkoitettuja ohjeita, ohjelmia, leirejä, aktiviteettikortteja ja ohjaajan oppaita. Partio-ohjelma sisältää myös johtajakansion, jossa partion ohjaajia opastetaan oikeanlaiseen partiotoimintaan. Johtajakansio sisältää ohjeet ikäluokittain, joissa jokaisessa painotetaan tuon kyseisen ikäryhmän partioitehtäviä sekä tavoitteita, jotka tulisi saavuttaa ennen kuin siirrytään seuraavalle tasolle. (Johtajakansio 2009b.) Nykyinen partio-ohjelma konkretisoi partiomenetelmää ja auttaa partion johtajia määrittämään kasvatuksellisia ja tavoitteellisia päämääriä. Se muun muassa auttaa sitoutumaan partioon arvoihin, auttaa eri-ikäisille suunnattujen ohjelmien luomisessa ja haastavien tehtävien toteuttamisessa sekä määrittelee aikuisen tuen määrän eri ikäluokissa. (Johtajakansio 2009a.)

Niin vanhassa kuin uudessa partio-ohjelmassa on neljä erilaista painopistettä, jotka molemmissa ohjelmissa ovat melko samankaltaisia. Aivan ensimmäisessä Baden-Powellin luomassa partio-ohjelmassa keskityttiin luonteen kehittämiseen, terveyteen ja voimaan, taitoon ja kätevyYTEEN ja yhteiskunnan palvelemiseen (Baden-Powell 1919a Korhosen 2001 35, mukaan). Tällä hetkellä voimassa oleva partio-ohjelma painottaa ryhmässä toimimista, kädentaitoja, luonnossa liikkumista, seikkailuja ja elämyksiä sekä kansainvälisiä kokemuksia. (Partioliitto 2009.) Partio-ohjelmien painopisteet ovat pysyneet samankaltaisina, mutta ohjeistuksen esittäminen on muuttunut suurpiirteisemmäksi. Ensimmäisessä Baden-Powellin partio-ohjelmassa annettiin hyvin konkreettisia neuvoja kuinka elämään tulisi suhtautua ja mitä kaikkea partiolaisen tehtäviin kuuluu. Nykyinen ohjelma tarjoaa suuntaviivoja, mutta painottaa ihmisen omaa valinnan mahdollisuutta toimia oikein.

6 LIIKUNTA PARTIOTOIMINNASSA

Partion historian perusteella liikunta on ollut merkittävä osa partion toimintaa kautta aikain. Liikunnan avulla on kasvatettu lasten ja nuorten luonteen lujuutta, kuntoa sekä opastettu terveellisen elämän tielle. Liikunta on nähty suurena voimavarana partion toiminnalle ja liikunnallisuutta on pidetty yhtenä elämän peruspilareista. Suojeluskuntajärjestön liikunnallinen kasvatus on hyvin lähellä partion harjoittamaan liikunnallista toimintaa. Liikunta on molemmille järjestöille välinearvo, jossa järjestöt pyrkivät liikunnan avulla saavuttamaan omia päämääriään ja edustamaan omia ideologioitaan. Jo Baden-Powell ymmärsi aikakautenaan liikunnan merkityksen ja mielestäni hänen asenteet liikuntaa kohtaan ovat varsin samankaltaisia kuin nykypäivän yhteiskunnan keskustelu terveyttä edistävästä liikunnasta. Toki on otettava huomioon aikakausi jolloin partioliike perustettiin. Tuolloin liikunta oli väline kasvattaa ja kouluttaa hyväkuntoisia maanpuolustajia. Tänä päivänä tuota koulutusta edustaa valtion ylläpitämä maanpuolustusjärjestelmä eikä itsenäisillä järjestöillä ole siihen oikeutta.

Liikuntakasvatuksella on partiossa suuri rooli. Juuri retkien ja vaellusten avulla partiolainen kehittää kuntoaan ja monenlaiset kilpailut kehittävät partiolaisia urheilun eri osa-alueilla. Valtakunnallisia kilpailuja järjestetään muun muassa suunnistuksessa ja hiihdossa sekä partiotaitokilpailussa, jossa mitataan partiolaisten taidot toimia eri tehtävissä. (Vesikansa 1960, 111.)

”Hiihdossa ja suunnistuksessa on suomalaisen partiotytön ja pojan kunto mittavin. Retkeillessä on kumpikin taito tarpeen.” (Vesikansa 1960, 111.)

Liikunnan osalta ensimmäinen partio-ohjelma painotti henkilökohtaisen terveyden lisäksi kansanterveyttä ja isänmaan hyvinvointia. Fyysisen terveyden ylläpidossa painotettiin henkilökohtaista vastuuta, sillä viikoittaista harjoittelua ei voitu jättää partiokokouksiin. Partiopojille kerrottiin kuinka kuntoa yl-

läpidettiin ja kuinka hyvä terveys saavutettiin. Heille opetettiin kotona tehtäviä harjoitusliikkeitä, kuten voimistelua, juoksua, kävelyä ja uintia. Muun muassa uimataito nähtiin välttämättömänä hengenpelastuksen kannalta. Ohjeistus oli, että kaikki liikunta tapahtui ulkoilmassa. (Baden-Powell 1919b. Korhonen 2001, 38 mukaan.) Ensimmäisten suomalaisten partiolaisten ohjelmaan kuuluivat ensiavun antaminen, viestitys morsetusmerkein ja viittoliipuin, urheilu, voimistelu, maastoleikit ja retkeilytekniikat (Vesikansa 1960, 2). Tämän hetkisen partio-ohjelman liikuntaan liittyvä ohjeistus on enimmäkseen partiokokouksissa tapahtuvaa liikkumista, joka tapahtuu teeman mukaan joko luonnossa tai sisätiloissa. Toki ulkoliikuntaa ja luonnossa liikkumista painotetaan, mutta mukaan toimintaan ovat tulleet myös sisäliikuntalajit kuten sähly, koripallo ja muut sisäleikit. Liikunnan merkitystä ihmisen terveydelle korostetaan edelleen ja säännölliseen liikuntaan kannustetaan, kuten taitomerkkijärjestelmästä käy ilmi, mutta konkreettisten liikuntaohjeiden antaminen on jäänyt pois kuvasta.

Jo ensimmäisen partio-ohjelman mukaan yksilöstä tuli kasvattaa kokonaisuudessa kunnollinen ihminen. Tämä tarkoitti, että henkisen kyvykkyyden lisäksi poikien tuli olla fyysisesti terveitä ja taitavia. Fyysisyys oli erittäin tärkeä osa-alue Baden-Powellin luomassa partio-ohjelmassa. Jokaisen partiolaisen tuli pitää ruumiinsa terveenä erilaisten harjoitusten avulla. Oli huolehdittava itsensä lisäksi myös kansallisesta terveydestä hygieenisyyden ja terveydenhuollon kautta. Fyysisen koulutuksen painopisteenä oli henkilökohtainen vastuu. (Baden-Powell 1919b. Korhonen 2001, 37–38 mukaan.)

Huomiota kiinnitettiin myös terveellisiin ja puhtaisiin elämäntapoihin. Tupakan polttoa ja alkoholin käyttöä ei sallittu ja oikeaa ruokavaliota ja ravinnon määrä painotettiin. Myös seksuaalihygieniä oli mukana partio-ohjelmassa siten, että asian tiimoilta kehoitettiin poikia keskustelemaan isänsä, papin tai lääkärin kanssa. Terveys nähtiin lähes yhtä tärkeänä kuin luonne. (Baden-Powell 1985, 69–140.) Baden-Powellin mukaan partiolaisen tuli olla voima-

kas, terve ja reipas ja tuohon päämäärään partio-ohjelma pyrki kasvattamaan. Ohjelmaan kuuluivat muun muassa sydämen, keuhkojen ja mahalaukun kunnon pitäminen, joita varten oli erillisiä harjoituksia. Näihin lukeutui erilaisia liikesarjoja, leikkejä, ravintoneuvoja ja voimistelu ohjelma. Ohjelmaan kuului myös sulkeisharjoittelu. (Rinta-Kahila 1988, 89)

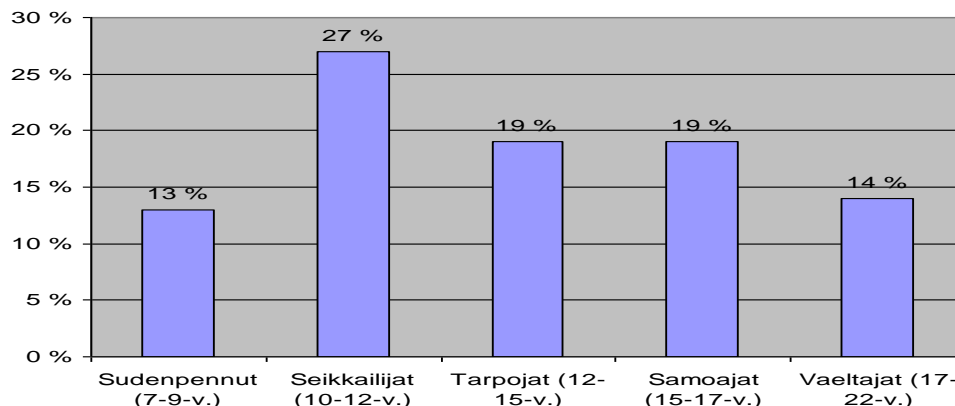
Kätevyyden kehittämistä kannustettiin taitomerkkijärjestelmällä, jota käytetään yhä edelleen partiotoiminnan perustana. Merkkien tarkoituksena oli herättää mielenkiintoa ja ponnisteluja tietojen ja taitojen hankkimiseksi. Tarkoitus oli saada aikaan innostusta. Käytännöntaitojen tärkeyttä korostettiin. Leirielämä opetti solmuja, rakennuksia ja ruuanlaittoa sekä luonnontuntemusta ja yhteistyötä. Myös havaintojen tekemistä korostettiin kuten ihmisten luonteen päättelemistä ulkonäön, pukeutumisen ja käyttäytymisen perusteella. (Baden-Powell 1919b. Korhonen 2001, 40–42 mukaan.)

Kaikki yllä olevat painopisteet ovat yhä edelleen partio-ohjelmassa, toki niitä on päivitetty tämän päivän yhteiskuntaan sopiviksi ja huomioon on otettu myös yhteiskunnan uudet haasteet kuten väestön ikärakenteen muutokset, teknologia ja ympäristön muutos. Tutkimukseni kannalta merkittävää on, että liikunta ja liikuntakasvatus ovat kautta aikain ollut vahva osa partiotoiminta ja sen merkitys ihmisen hyvinvoinnille on tiedostettu selkeästi jo ensimmäisessä Baden-Powellin luomissa partio-ohjelmassa. Tämä avulla voi siis päätellä, että liikunnalla on ollut ja on edelleen vahva rooli partioliikkeessä. Myös kansakunnan terveys ja hyvinvointi on huomioitu jo ensimmäisessä partio-ohjelmassa ja näin ollen voi sanoa, että partioliike edustaa myös nykyistä terveystiikunnan käsitettä, johon tutkielmani alussa perehdyn.

7 LIIKUNTA NYKYISESSÄ PARTIO-OHJELMASSA

Tässä luvussa tarkastelen lähemmin voimassa olevaa partio-ohjelmaa Suomessa ja lähestyn liikunnan roolia rajaamani ikäryhmän avulla. Keskityn 7—12-vuotiaisiin partiolaisiin ja heidän liikkumiseen. Haluan kyseisen ikäryhmän avulla tuoda esille partion vaikuttavuuden nuorten liikkumiseen sekä kuvata partioliikkeen tarjoaman liikunnan monipuolisuutta. Tämän osion avulla liitän partioliikkeen myös tiiviimmin Itkosen (1996) luomaan seuratypologiaan toisin sanoen tutkielmani teoreettiseen viitekehykseen, jota käsitelin lähemmin luvussa 3.1.

Alla oleva taulukko kuvaa liikunnan määrää ikäkausittain nykyisessä partio-ohjelmassa. Taulukon taustalla on eri-ikäisten partiolaisten ohjelmat, joissa on annettu tietty määrä aktiviteetteja¹ ryhmän partiolaisille ja tietty määrä niistä liittyy jollain tavalla liikuntaan. Tämä tarkoittaa, että liikunta on joko toiminnon pääidea tai liikunta tulee toimintoon sivujuonteena. Taulukko kertoo, että seikkailijoiden (10—12-vuotiaat) ohjelmassa liikuntaa on enemmän kuin muiden ikäkausien. On kuitenkin muistettava, että taulukko ei näytä kaikkia toimintoja, joihin liikunta tulee sivujuonteena mukaan, joten taulukko on osaltaan vain suuntaa-antava.

KUVIO 2. Liikunnan määrä ikäkausittain partiossa.

¹ Partio-ohjelmassa käytetään sanoja aktiviteetit ja kategoriat. Käytän vastaavina sanoina toimintoja ja ryhmiä.

Sudenpennuilla on yhteensä 290 toimintoa, joista 13 % (39) on liikunnallisia ja seikkailijoilla toimintoja on yhteensä 162, joista liikunnallisia on 27 % (44). Tarpojilla taas toimintoja on yhteensä noin 124 ja niistä liikunnallisia on 19 % (23). Samoajilla toimintoja on 250 ja 19 % (47) on liikunnallisia ja vaeltajilla niitä on 179, joista 14 % (26) on liikunnallisia. Seuraavissa ala-otsikoissa käsittelem tarkemmin rajaamani ikäryhmän, sudenpentujen ja seikkailijoiden, liikuntaa partiossa.

7.1 Sudenpentujen liikunta

Sudenpennuissa liikunnallisiin toimintoihin viittaa 13 % kaikista ikäryhmän toiminnoista. Liikunnallisiin toimintoihin kuuluvat muun muassa ulkopelit, uinti, melonta, hiihto, suunnistus ja partiotaitokilpailut. Kaikki 290 toimintoa sijoittuvat 35 eri toimintoryhmän alle ja osa toiminnoista on pakollisia ja osa vapaaehtoisia. Sudenpennuissa pysytään kolme vuotta ja toimintoja suoritetaan tasaisesti eli noin 6-10 vuodessa. Toimintojen suorituksista jaetaan jälkiä, joita partiolaiset keräävät hihaansa. (Partio-ohjelma 2009a.)

Sudenpentujen ohjelmaa lähestytään neljän peruspilarin avulla: turvallisuuden tunne, oma ryhmä, toiminta ja leikit ja uuden oppiminen. Sudenpennuille annetaan vastuuta tekemisistään ja he toteuttavat ”tekemällä oppii” tunnuslausetta. Ideana on, että leikit ruokkivat lasten mielikuvitusta. Leikki on sudenpentujen työtä, mutta kaikella toiminnalla on kasvatuksellinen tarkoitus. Leikkien avulla sudenpennut liikkuvat sekä kehittävät monia ominaisuuksia kuten roolinottoa, käsitystä oikeasta ja väärästä, itsetuntoa ja sosiaalista kanssakäymistä. (Johtajakansio 2009c.) Partio-ohjelmasta käy ilmi, että tärkeintä sudenpennuille on leikit ja tarinat ja niiden kautta oppiminen. Vaikka liikunnan määrä (13 %) kuulostaa pieneltä, niin se on vain osa totuutta, sillä liikuminen kuuluu lähes kaikkeen tekemiseen, jota sudenpennut kokoontumisissaan harrastavat. Toiminta rakentuu leikkien ympärille, joiden avulla pyritään

edistämään partiolaisuutta samalla tavalla kuin Baden-Powell aikoinaan halusi; lapset kasvattavat itseään tietämättään.

7.1 Seikkailijoiden liikunta

Seikkailijoissa liikuntaan viittaavia toimintoja on kokonaisuudessaan 27 %. Seikkailijoiden ohjelma on huomattavasti liikunnallisempi kuin muiden ikäryhmien. Seikkailijoiden ohjelmaan kuuluu muun muassa hiihto, meripartiointi, suunnistus, pyöräily ja uinti. Seikkailijoiden ohjelma koostuu eri ilmansuunnista, joihin jokaiseen kuuluu noin 20 toimintoa, kaksi retkeä, osallistuminen kisatapahtumaan ja vähintään yksi taitomerkki. Seikkailijoiden perusohjelma kestää kaksi vuotta ja kolmantena valinnaisena vuonna suoritetaan väli-ilmansuuntien toimintoja eli palvelus, vaellus, talvileiri ja isojen kisat. Myös seikkailijoille jaetaan merkkejä toiminnoista sekä taitomerkkejä suoritetuista osa-alueista. (Partio-ohjelma 2009b.)

Seikkailijoilla on jo melko hyvät ryhmätyötaidot ja he haluavat tehdä paljon asioita itse vastuuntuntoisesti. Heidän ohjelma pyörii roolileikkien, liikunnallisten leikkien ja tarinoiden ympärillä. Seikkailijoilla voi olla paljon erilaisia harrastuksia ja kiinnostus kilpailutoiminnasta on kasvanut. Seikkailijoiden oppiminen tapahtuu pienissä ryhmissä ja vastuu omasta terveydestä kasvaa. Seikkailijoiden tulisi osata itse päättää oikeasta ravinnonmäärästä, unen saannista, liikunnan määrästä ja henkilökohtaisesta hygieniasta. (Johtajakansio 2009d.) Seikkailijoiden ohjelmasta on hyvin havaittavissa partioliikunnan monipuolisuus. Siellä löytyy kisailua, ulkoilua, seikkailua, leikkimistä ja hyötyliikuntaa. Seikkailijat ovat sen ikäisiä, että liikunta on heille erittäin tärkeä kanava oppia tuntemaan itseään ja omia rajojaan.

Mielestäni sudenpentujen ja seikkailijoiden ohjelmien avulla voi hyvin liittää partion Itkosen (1996) luomaan seuratyypologiaan. Sudenpentujen ohjelma sijoittaa partion kasvatuksellis-sosiaaliin ja yhteisöllis-elämyksellisiin seuroi-

hin kun taas seikkailijoiden ohjelman avulla partio voidaan myös nähdä liikunnallis-harrastuksellisenä ja kilpailullis-kasvatuksellisenä. Pääpiirteittäin sudenpentujen toiminta on enemmänkin sosio-kulttuurista ja seikkailijoiden toiminta on tämän ohella myös urheilullis-suorituksellisista. Näillä perustein voin todeta, että Itkosen seuratypologiaa voi käyttää myös muissa organisaatioissa kuin urheiluseuroissa. On selvää, että urheiluseurat ovat se merkittävin ja näkyvin suomalainen liikuttaja, mutta huomioon on otettava myös marginaaliin jäävät järjestöt, joiden merkitys liikuttajina ja liikunnallisen elämäntavan edistäjänä on suuri.

8 POHDINTA

Tämän tutkielman avulla olen avannut partiontoimintaa liikunnallisesta näkökulmasta. Partion historia on mielenkiintoinen ja sen taustalta löytyy monia ristiriitaisia tekijöitä niin aatteesta itsestään kuin sen edustamasta arvopohjasta. Jos tarkastelee Suomen partioliikettä yhteiskunnallisten muutosten läpi niin, partioliike tuli Suomeen kriittisenä aikana. Itsenäistyminen ja sisällissodat olivat selkeästi suuria vaikuttavia tekijöitä partion toiminnalle ja partioliikkeen lakkauttaminen venäläistämistoimien johdosta vuonna 1911 vaikutti varmasti liikkeen suosioon ja leviämiseen suomalaisten keskuuteen. Huomion arvoista on myös se, että partiotoiminta tuohon aikaan saatettiin naamioida urheiluksi, mikä kertoo mielestäni paljon liikunnan suuresta roolista partiossa; eihän toimintaa voi naamioida urheiluksi, jollei toimintaan kuulu paljon urheilua.

Partioliikuntaa pohtiessa esille nousee Suomen erityislaatuisuus kansalaistoiminnoissa. Tällä tarkoitan sitä, että liikunta on otettu voimakkaasti osaksi eri järjestöjen toimintaa ja liikunnan merkitys yhteiskunnallemme sekä suomalaisen identiteetin rakentamiselle on ollut valtava. Mielenkiintoista on myös se kuinka seurakunnat ottivat avoimesti partiotoiminnan osaksi nuorisotyötään. Partiotoiminnan taustalla on paljon militaristisia ja patriootisia aatteita, jotka eivät suoranaisesti sisälly seurakuntakasvatuksen kannattamiin ideologioihin.

Partio aatteena herättää myös paljon kyseenalaista keskustelua perustamisidestaan. On täysin selvää, että Baden-Powell perusti partioliikkeen, jotta Britanniaan koulutettaisiin yhä pätevämpiä maanpuolustajia eli taustalla on selkeä patriotismin ja nationalismien ideologia. Suomeen partioliike ei rantautunut aivan samanlaisena, vaikkakin 1900-luvun alussa lähestulkoon kaiken liikunnan ja urheilun taustalla oli ajatus hyväkuntoisuudesta ja tehokkaasta maanpuolustuksesta. Tässä yhteydessä on mielestäni tärkeä pohtia myös lii-

kunnan ja urheilun perimmäisiä lähtökohtia. Miksi liikuntaa ja urheilua ylipäätään alettiin harrastaa? Alun perin on ymmärretty, että hyvä fyysinen kunto: motorinen taitavuus, voima ja jänitevyys edesauttavat sotilaita taisteluissa. Tästä syystä, kun palataan liikunnan alkulähteille ja ensimmäisiin järjestyneisiin liikuntatoimintoihini on taustalla väistämättä ollut taistelukyvykkyys ja maanpuolustus.

Yhteyksiä maanpuolustusjärjestelmällä ja partioliikkeellä on ollut useita. Osa yhteyksistä on yhä voimassa, mutta useat ovat hukkuneet yhteiskunnallisen kehityksen myötä. Yksi näkyvä ja yhä voimassa oleva yhteys on jäljittelevä pukeutuminen ja aktiviteettien suorituksista saatavat taitomerkit. Taitomerkkien avulla nähdään missä vaiheessa partiouraa partiolainen on ja pukeutuminen ylipäätään kertoo, että toiminta on monipuolista luonnossa liikkumista ja oikeanlainen vaatetus on oletettavasti erittäin tärkeää; aivan kuten armeijassa. Ensimmäisissä partio-ohjelmissa oli sulkeisharjoituksia sekä aseiden käytön opettelua, nämä ovat kuitenkin jääneet pois toiminnasta jo vuosikymmeniä sitten. Tämä ei kuitenkaan poista sitä tosi seikkaa, että partioliike on lähtenyt liikkeelle militaristisista lähtökohdista, minkä perusteella on hyvä tutkia liikettä kriittisesti ja selvittää sen perimmäisiä lähtökohtia ja toimintamuotoja tämän päivän yhteiskunnallisessa kontekstissa.

Tämän tutkielma on vain pintaraapaisu partiotoiminnasta ja siitä käy ilmi, että partioliikettä tulisi tutkia monesta eri näkökulmasta. Liikunnan näkökulman avulla sain selville, että liikunta on ollut partiotoiminnassa mukana aina ja sen merkitys liikkeelle välinearvona on ollut suuri kautta aikain. Jatkossa olisi mielenkiintoista selvittää kuinka liikunnan välinearvoisuus on muuttunut vuosien varrella ja minkälaisia muutospaineita yhteiskunnan suunnalta partioliikkeeseen on kohdistunut. Liikunnan osalta olisi myös mielenkiintoista tutkia, kuinka partio-ohjelmassa annetut liikuntaohjeet toteutuvat käytännössä. Tulevissa tutkimuksissa yhtenä vaihtoehtona on tarkastella muutamia lippukuntia Suomesta ja pyrkiä selvittämään, miten partio-ohjelmassa annetut lii-

kuntaohjeet toteutuvat käytännön tasolla. Toisena mahdollisuutena olisi tarkastella partio-ohjelman muutoksia ensimmäisistä Baden-Powellin partio-ohjelmista nykypäivään, yhteiskunnan muutosten kontekstissa. Yhtenä kiinnostavana tulevaisuuden kysymyksenä voisi nähdä myös terveystiikunnan ja partion liikuntakasvatuksen yhteyden, tukeeko partio tietoisesti terveystiikunnan arvoja vai tuleeko terveyttä edistävä liikunta sivujuonteena partioaatteen mukaan.

LÄHTEET

Elektroninen aineisto

Anttila, I. & Saari, A. 2001. Entten tentten teelika mentten... : Kolmen asian-tuntijan näkemys liikuntakasvatuksesta. Jyväskylän yliopisto. Kasvatustieteen pro gradu – työ. Saatavilla www - muodossa: URL: > <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2002893310> < 20.11.2009

Korhonen, H. 2001. Imperiumin ensisijaisuus: Imperialismi, patriotismi ja militarismi Robert Baden-Powellin (1857 – 1941) ajatusmaailmassa ja partio-ohjelmassa. Jyväskylän yliopisto. Yleisen historian pro gradu – työ. Saatavilla www – muodossa: URL: > <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-2001878087> <5.4.2010

Nuori Suomi 2008. Fyysisen aktiivisuuden suositus kouluikäisille 7 – 18 vuotiaille. Saatavilla www – muodossa: URL:> [http://www.nuorisuomi.fi/files/ns/julkaisut/080129Liikuntasuositus-kirja\(kevyt\)_08.pdf](http://www.nuorisuomi.fi/files/ns/julkaisut/080129Liikuntasuositus-kirja(kevyt)_08.pdf) < 5.4.2010

Nuori Suomi 2010. Kansallinen liikuntatutkimus 2009 – 2010. Saatavilla www-muodossa: URL: > http://nuorisuomi.fi/files/ns2/tiedotteet/100422_liikuntatutkimus_2009-2010_lapset_ja_nuoret_nettiin.pdf <27.4.2010

Johtajakansio 2009a. Saatavilla www – muodossa: URL:> <http://www.ohjelma.partio.fi/index.php?title=1.1. Partiokasvatus> < 19.4.2010

Johtajakansio 2009b. Saatavilla www-muodossa: URL:> <http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=Johtajankansio> < 19.4.2010

Johtajakansio 2009c. Saatavilla www-muodossa: URL:>
http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=2.3._Sudenpentuik%C3%A4inen_lapsi
 < 19.4.2010

Johtajakansio 2009d. Saatavilla www-muodossa: URL:>
http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=3.3._Seikkailijaik%C3%A4inen_lapsi
 < 19.4.2009

Paavilainen, M. 2006. Nuoria maanpuolustajia vai suomalaisia lapsisotilaita?
 Saatavilla www-muodossa: URL: > <http://elektra.helsinki.fi/se/h/0018-2362/104/3/nuoriama.pdf> < 5.4.2010

Partioliitto 2009. Saatavilla www – muodossa: URL:>http://www.partio.fi/Suomeksi/Lyhyesti/Mita_partio_on.iw3<22.6.2010

Partio-ohjelma 2009a. Saatavilla www-muodossa:
 URL:><http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=Sudenpennut>< 19.4.2010

Partio-ohjelma 2009b. Saatavilla www-muodossa: URL:>
<http://ohjelma.partio.fi/index.php?title=Seikkailijat>< 19.4.2010

Partio-ohjelma 2009c. Ohjelma uudistus 2010. Saatavilla www-muodossa:
 URL:><http://arkisto.partio.fi/?Deptid=1119>< 12.5.2010

Kirjallisuus

Baden-Powell, R. 1985. Tie onneen. Helsinki: Partiokirja Oy.

Blomster, S. 1994. Partiolaisen käsikirja. Suomen partiolaiset –Finlands scouter ry. Hämeenlinna : Karisto Oy.

Fogelholm, M. & Vuori, I. 2005. Terveysliikunta: fyysinen aktiivisuus terveyden edistämässä. Helsinki: Duodecim.

Hentilä, S. 1989. Urheilu, kansakunta ja luokat. Teoksessa R. Alapuro, L. Liikanen, K. Smeds & H. Stenius (toim.) Kansa liikkeessä. Vaasa: Kirjayhtymä Oy.

Hillcourt, W. & Baden-Powell, O. 1964. Baden-Powell: sankarin kaksi elämää. Jyväskylä: Partiokirja Oy.

Ilmanen, K. 1995. Kunnallinen liikuntatoimi 1919-1994. Teoksessa J. Aunesluoma (toim.) Liikuntaa kaikelle kansalle: valtion, läänien ja kuntien liikuntahallinto 1919-1994. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro. 142. Helsinki: Tammerpaino Oy.

Ilmanen, K. & Itkonen, H. 2000. Kansalaisten liikuttajat: kansalaistoimijat ja kunnat liikuntapalveluiden tuottajina Pohjois-Karjalassa. Joensuu. Itä-Suomen lääninhallituksen liikuntatoimi Pohjois-Karjalan Liikunta (POKALI) ry. Joensuun yliopisto Karjalan tutkimuslaitos.

Itkonen, H. 1996. Kenttien kutsu: tutkimus liikuntakulttuurin muutoksesta. Tampere: Gaudeamus.

Itkonen, H., Haikkala, J., Ilmanen, K., & Koski, P. 2000. Liikunnan kansalaistoiminta – muutokset, merkitykset ja reunaehdot. Liikuntatieteellisen Seuran julkaisu nro. 152. Tampere: Tampere-paino Oy.

Kleemola, I. 2008. Anni Collan: kisakentillään. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Mattila, M. 1994. Eugeenikkojen eurooppalainen. Teoksessa A. Helmesvirta (toim.) Eurooppalainen ihminen: todellisuutta, ihanteita ja pelkoja. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Rinta-Kahila, K. 1988. Baden-Powell of Gilwell. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Siisiäinen, M. 1996. Yhteiskunnalliset liikkeet, yhdistykset ja hyvinvointivaltio. Teoksessa A-L. Matthies, U. Kotakari & M. Nylund (toim.) Välittävät verkostot. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Siisiäinen, M. 1991. Mitä ovat järjestöt? Teoksessa Suomen kartasto. Vihko 321-323. Yhteisöt ja kansalaistoiminta. Maanmittaushallitus ja Suomen Maantieteellinen Seura. Helsinki.

Simola, M. Erikoistyö. Julkaisuaika tuntematon. Suomen partioliike liikuntakasvatusharrastuksen levittäjänä ja edistäjänä vuosina 1910 – 1930. Erikoistyö. Julkaisutiedot tuntemattomia.

Tolin, V. 1987. 80-vuotta partiointia: 1907—1987. Jyväskylä: Gummerus Oy kirjapaino

Vasara, E. 1997. Valkoisen Suomen urheilevat soturit. Suojeluskuntajärjestön urheilu- ja kasvatustoiminta vuosina 1918-1939. Suomen historiallinen seura. Bibliotheca historica 23. Väitöskirjatyö.

Vesikansa, O., Huuhka, M., Koivula, T., Rothe, R., Tallqvist, M. & Ylipoussu, E. 1960. Suomen partioliike 1910-1960. Helsinki: WSOY.